Kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan sivistys- ja tiedejaosto

Helsingin kaupungin lausunto HE 325/2022 vp Hallituksen esitys eduskunnalle vuoden 2023 lisätalousarvioksi

HEL 2023-001853 T 03 00 00

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan sivistys- ja tiedejaosto on pyytänyt Helsingin kaupungilta lausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle vuoden 2023 lisätalousarvioksi.

Lausuntoa on pyydetty momentista 29.10.20, joka koskee esi- ja perusopetuksen sekä varhaiskasvatuksen koulutuksellista tasa-arvorahoitusta. Lausuntopyynnössä pyydettiin arvioimaan rahoituksen tarvetta, merkitystä ja riittävyyttä.

Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalaan ehdotetaan lisätalousarvioehdotuksessa esi- ja perusopetuksen sekä varhaiskasvatuksen koulutuksellista tasa-arvoa edistäviin avustuksiin 20 milj. euroa.

Esi- ja perusopetuksen sekä varhaiskasvatuksen koulutuksellisen tasa-arvorahan tarve ja merkitys

Helsingin kaupunki toteaa lausunnossaan, että esi- ja perusopetuksen sekä varhaiskasvatuksen koulutuksellisen tasa-arvorahan tarve ja merkitys on tärkeä, jotta Helsingin kaupunki pystyy vastaamaan esi- ja perusopetuksen sekä varhaiskasvatuksen koulutuksellista tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin. Avustuksella on viime vuosina vahvistettu koulutuksellista tasa-arvoa kohdentamalla tukea niille kouluille ja päiväkodeille, jotka sijaitsevat sosioekonomisesti huono-osaisemmilla alueilla, tuettu laadukkaiden oppimistulosten saavuttamista ja hyvinvointia, kohdennettu tukea sitä tarvitseville oppijoille sekä pienennetty lapsi- ja opetusryhmäkokoja. Avustusta on käytetty varhaiskasvatus- ja opetushenkilöstön palkkakustannuksiin.

Helsingissä on havaittu korostuneen huono-osaisuusriskin alueilla heikon koulutustason, korkean työttömyyden, matalan tulotason, korkeamman sairastavuuden ja heikkenevän osallisuuden kasautumista.

Postiosoite PL 51300 00099 HELSINGIN KAUPUNKI kasvatusjakoulutus@hel.fi
Käyntiosoite Töysänkatu 2 D Helsinki 51 www.hel.fi/kasvatusjakoulutus
Puhelin +358 9 310 8600 **Faksi**
Y-tunnus 0201256-6
Tilinro FI2922661800003009 **Alv.nro** FI02012566

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja

Tämä näkyy sekä päiväkotien että koulujen alueellisissa eroissa. Useat segregaatiotutkijat sekä koulutuksellisen tasa-arvonrahoitusta kehittäneet tutkijat näkevät erittäin tärkeäksi sen, että koulutuksellisen tasa-arvorahoituksen määrää kasvatettaisiin, jotta lapsilla olisi yhdenvertainen mahdollisuus saada opetusta ja kasvatusta riippumatta lapsen lähtökohdista. Lisäksi kasvatuksessa ja opetuksessa torjutaan edelleen koronan vaikutuksia.

Koulutuksellista tasa-arvorahaa on jaettu kunnille koulutuksellisen tasa-arvon edistämiseksi vuodesta 2012 lähtien sekä varhaiskasvatukseen vuodesta 2019. Rahoitus on muodostanut päiväkodeille ja kouluille pitkäaikaisen välineen toteuttaa vaikuttavia toimenpiteitä koulutuksellisen tasa-arvon edistämiseksi. Helsingissä kuten myös muissa suurissa kaupungeissa segregaatiokehitys on kasvanut, joten avustuksen tarve ja merkitys lisääntyy. Määrärahan tason pieneminen ei ole perusteltua. Rahoituksen tulisi päinvastoin kasvaa segregaatiokehityksen lisääntyessä.

Koulutuksellisen tasa-arvorahan vuonna 2023 käytettävissä olevan määrärahan riittävyys

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain perusteluissa on päätetty pysyvä avustustaso esi- ja perusopetukselle koulutuksellisen tasa-arvorahaan 15,228 miljoonaa euroa.

Lisätalousarviossa esitetään 20 milj. euron lisäystä koulutukselliseen tasa-arvorahaan. Näin ollen koulutuksellisen tasa-arvorahan kokonaisuus muodostaisi noin 35 milj. euron määrärahan tason. Tämä määräraha on yli puolet pienempi kuin esimerkiksi vuonna 2022 jaettu määräraha (62,4 miljoonaa euroa). Helsingin kaupunki toteaa, että vuodelle 2023 esitetty lisätalousarvion lisäys 20 milj. euroa on riittämätön, eikä tästä muodostuvalla koulutuksellisen tasa-arvorahan kokonaismäärärahan tasolla eli noin 35 miljoonalla eurolla voida toteuttaa koulutuksellisen tasa-arvon edellyttämiä toimenpiteitä.

Määrärahan pieneminen johtaa merkittäviin kielteisiin lapsivaikutuksiin, koska se heikentää päiväkotien ja peruskoulujen edellytyksiä tukea heikommassa asemassa olevien lasten oppimista ja hyvinvointia varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa sekä siirtymisessä jatko-opintoihin.

Helsinki katsoo, että rahoituslain tavoitteiden mukainen pitkäjänteinen vaikuttava toiminta koulutuksellisen tasa-arvon edistämiseksi edellyttää, että koko vakiintuneen määrärahan sekä lisätalousarviossa määritellyn lisärahoituksen yhteenlasketun tason tulisi olla vuosittain vähintään 80–100 milj. euroa, jotta rahoituksella pystytään edistämään lasten ja nuorten koulutuksellisen tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteu-

Postiosoite PL 51300 00099 HELSINGIN KAUPUNKI kasvatusjakoulutus@hel.fi
Käyntiosoite Töysänkatu 2 D Helsinki 51 www.hel.fi/kasvatusjakoulutus
Puhelin +358 9 310 8600 **Faksi**
Y-tunnus 0201256-6
Tilinro FI2922661800003009 **Alv.nro** FI02012566

tumista pitkäjänteisesti ja vaikuttavasti. Helsinki esittää, että lisätalousarvion määrärahan tason tulisi olla vähintään 65–85 milj. euroa.

Lisätiedot

Tero Vuontisjärvi, talous- ja suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 80295
tero.vuontisjarvi(a)hel.fi
Tuulia Tikkanen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 26940
tuulia.tikkanen(a)hel.fi

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja